

Judikatūras krājums

TIESAS SPRIEDUMS (sestā palāta)

2016. gada 14. septembrī*

Apelācija — Konkurence — Aizliegtas vienošanās — Priekšspriegojuma tērauda Eiropas tirgus — Naudas sodi — Naudas sodu aprēķināšana — 2006. gada pamatnostādnes naudas soda aprēķināšanai — 35. punkts — Neierobežota kompetence — Pienākums norādīt pamatojumu — 47. pants — Tiesības uz efektīvu tiesību aizsardzību saprātīgā termiņā

Lieta C-519/15 P

par apelācijas sūdzību atbilstoši Eiropas Savienības Tiesas statūtu 56. pantam, ko 2015. gada 25. septembrī iesniedza

Trafilerie Meridionali SpA, Peskāra [*Pescara*] (Itālija), ko pārstāv *P. Ferrari* un *G. Lamicela, avvocati*,

apelācijas sūdzības iesniedzēja,

otra lietas dalībiece –

Eiropas Komisija, ko pārstāv *V. Bottka*, *G. Conte* un *P. Rossi*, pārstāvji, kas norādīja adresi Luksemburgā,

atbildētāja pirmajā instancē.

TIESA (sestā palāta)

šādā sastāvā: A. Arabadžijevs [*A. Arabadjiev*], tiesneši Ž. K. Bonišo [*J.-C. Bonichot*] un J. Regans [*E. Regan*] (referents),

ģenerālvokāte J. Kokote [*J. Kokott*],

sekretārs A. Kalots Eskobars [*A. Calot Escobar*],

ņemot vērā rakstveida procesu,

ņemot vērā pēc ģenerālvokātes uzklaušīšanas pieņemto lēmumu izskatīt lietu bez ģenerālvokāta secinājumiem,

pasludina šo spriedumu.

* Tiesvedības valoda – itāļu.

Spriedums

- 1 Ar savu apelācijas sūdzību *Trafilerie Meridionali SpA* (turpmāk tekstā – “*Trame*”) lūdz atcelt Eiropas Savienības Vispārējās tiesas 2015. gada 15. jūlija spriedumu *Trafilerie Meridionali/Komisija* (T-422/10, turpmāk tekstā – “pārsūdzētais spriedums”; EU:T:2015:512), ar kuru Vispārējā tiesa daļēji noraidīja tās prasību atcelt un grozīt Komisijas 2010. gada 30. jūnija Lēmumu C(2010) 4387, galīgā redakcija, par procedūru saskaņā ar LESD 101. pantu un EEZ līguma 53. pantu (Lieta COMP/38344 – Priekšspriegojuma tērauds) redakcijā ar grozījumiem, kas tajā izdarīti ar Komisijas 2010. gada 30. septembra Lēmumu C(2010) 6676, galīgā redakcija, un Komisijas 2011. gada 4. aprīļa Lēmumu C(2011) 2269, galīgā redakcija (turpmāk tekstā – “apstrīdētais lēmums”).

Atbilstošās tiesību normas

- 2 Pamatnostādņu naudas soda aprēķināšanai, piemērojot Regulas (EK) Nr. 1/2003 23. panta 2. punkta a) apakšpunktu (OV 2006, C 210, 2. lpp.; turpmāk tekstā – “2006. gada pamatnostādnes”), sadaļā “Maksātspēja” ir noteikts:

“35. Ārkārtas gadījumos Komisija pēc pieprasījuma var ņemt vērā uzņēmuma maksātspēju konkrētā sociālajā un ekonomiskajā kontekstā. Nelabvēlīgs finanšu stāvoklis vai zaudējumi nav iemesls, lai Komisija piešķirtu šādu naudas soda samazinājumu. Samazinājumu var piešķirt tikai, pamatojoties uz objektīviem pierādījumiem, ka naudas soda uzlikšana atbilstoši šajās pamatnostādnēs paredzētajiem nosacījumiem neatgriezeniski apdraudētu attiecīgā uzņēmuma dzīvotspēju un izraisītu vērtības zudumu visiem tā aktīviem.”

Tiesvedības priekšvēsture

- 3 Izskatāmā lieta attiecas uz priekšspriegojuma tērauda (turpmāk tekstā – “PT”) nozari. Ar šo apzīmējumu tiek apzīmētas metāla troses un stieplu vijumi, un it īpaši tērauds iepriekšspriegtajam betonam, kas tiek izmantots, izgatavojot balkonius, balsta pāļus vai cauruļvadus, un tērauds pēcsapriegtajam betonam, ko izmanto industriālajā celtniecībā, pazemes celtniecībā vai tiltu būvē.
- 4 *Trame* ir Itālijas ražotājs, kas ražo trīs līdz septiņu stieplu vijumus, kā arī cita veida tērauda izstrādājumus. Vismaz no 1997. gada sākuma līdz 2002. gada beigām, laikposmā, kurā šīs sabiedrības nosaukums bija “*Trafilerie Meridionali SpA*”, tās lielākās kapitāla daļas turētāja bija viena ģimene. 2008. gada 28. aprīlī šī sabiedrība tika pārdēvēta, tai kļūstot par *Emme Holding SpA*, un tika izveidots meitasuzņēmums ar nosaukumu “*Trafilerie Meridionali Srl*”, kas pārņēma sava mātesuzņēmuma ražošanas darbību. 2013. gada 11. novembrī *Emme Holding* pievienoja šo meitasuzņēmumu un atguva nosaukumu “*Trafilerie Meridionali SpA*”.
- 5 Komisija, saņēmusi no *Bundeskartellamt* (Federālais Karteļu birojs, Vācija) un no kāda PT ražotāja informāciju par LESD 101. panta pārkāpumu, 2002. gada 19. un 20. septembrī veica pārbaudes vairāku uzņēmumu telpās.
- 6 Savas izmeklēšanas beigās Komisija 2008. gada 30. septembrī pieņēma paziņojumu par iebildumiem attiecībā uz vairākām sabiedrībām, tostarp *Trame*. Visi šī paziņojuma adresāti, atbildot uz Komisijas izteiktajiem iebildumiem, iesniedza rakstveida apsvērumus. 2009. gada 11. un 12. februārī notika uzklauššana, kurā *Trame* piedalījās.
- 7 Apstrīdētajā lēmumā Komisija puda uzskatu, ka vairāki PT piegādātāji ir pārkāpuši LESD 101. panta 1. punktu un no 1994. gada 1. janvāra – 1992. gada 2. maija Līguma par Eiropas Ekonomikas zonu (OV 1994, L 1, 3. lpp.) 53. panta 1. punktu, piedaloties aizliegtas vienošanās darbībā Eiropas, kā arī valsts un vietējā līmenī laikposmā no 1984. gada 1. janvāra līdz 2002. gada 19. septembrim.

- 8 Minētā aizliegtā vienošanās ietvēra it īpaši šādas norunas:
- valsts mēroga noruna, kura pastāvēja no 1995. gada 5. decembra līdz 2002. gada 19. septembrim. Šī noruna attiecās uz kvotu noteikšanu attiecībā uz Itāliju, kā arī eksportu no šīs valsts uz pārējo Eiropu (“Itālijas klubs”);
  - Eiropas mēroga noruna, kura tika panākta 1997. gada maijā un kuras darbība tika izbeigta 2002. gada septembrī, un kura attiecās it īpaši uz kvotu sadali, klientu sadali un cenu noteikšanu (“Eiropas klubs”), kā arī
  - diskusijas starp Eiropas klubu un Itālijas klubu (laikposmā, kas ilga vismaz no 2000. gada septembra līdz 2002. gada septembrim, Eiropas kluba pastāvīgie dalībnieki *Italcales SpA*, *CB Trafilati Acciai SpA* (turpmāk tekstā – “CB”), *Redaelli Tecna SpA*, *Industria Trafileria Applicazioni Speciali SpA* (turpmāk tekstā – “Itas”) un *Siderurgica Latina Martin SpA* regulāri tikās ar mērķi Itālijas uzņēmumus iekļaut Eiropas klubā kā pastāvīgus dalībniekus).
- 9 Apstrīdētajā lēmumā Komisija ir uzskatījusi, ka *Trame* laikposmā no 1997. gada 4. marta līdz 2002. gada 19. septembrim ir piedalījies Itālijas klubā un ka kopš 2000. gada 15. maija *Trame* “ir zinājusi vai tai, saprātīgi vērtējot, ir bijis jāzina par dažādiem aizliegtās vienošanās līmeņiem” un īpaši par Eiropas klubu. Tātad Komisija uzskatīja *Trame* par atbildīgu dalībā aizliegtās vienošanās darbībā laikposmā no 1997. gada 4. marta līdz 2002. gada 19. septembrim.
- 10 Par šo pārkāpumu *Trame* tika piemērots naudas sods EUR 3,249 miljonu apmērā. Šajā ziņā Komisija naudas soda pamatsummu vispirms novērtēja EUR 10 miljonu apmērā, pēc tam šo pamatsummu samazināja uz EUR 9,5 miljoniem, lai ņemtu vērā šīs sabiedrības nelielo lomu aplūkotās aizliegtās vienošanās istenošanā. Visbeidzot, tā kā minētā summa pārsniedza augšējo robežu 10 % apmērā no *Trame* kopējā apgrozījuma 2009. gadā, proti, EUR 32,5 miljoniem, Komisija galīgo naudas soda summu noteica EUR 3,249 miljonu apmērā.

Tiesvedība Vispārējā tiesā un pārsūdzētais spriedums

- 11 Ar prasības pieteikumu, kas Vispārējās tiesas kancelejā iesniegts 2010. gada 15. septembrī, *Trame* cēla prasību atcelt un grozīt apstrīdēto lēmumu.
- 12 Savas prasības pamatošanai *Trame* izvirzīja piecus pamatus attiecībā uz tās dalību aizliegtās vienošanās darbībā un šīs dalības ietekmi uz naudas soda apmēru. Konkrēti, pirmais pamats bija saistīts ar to, ka Komisija esot kļūdušies, pārmetot tai dalību vienotā pārkāpumā. Pēc Lēmuma C (2011) 2269, galīgā redakcija, pieņemšanas *Trame* pielāgoja savus pamatus, atsaucoties arī samērīguma principa un vienlīdzīgas attieksmes principa neievērošanu, tāpēc, ka naudas soda apmēra noteikšanā *ArcelorMittal SA* un *Ori Martin SA* esot tikusi piemērota atšķirīga attieksme nekā tā, kas ir tika piemērota *Trame*. Visbeidzot, *Trame* izvirzīja sesto pamatu saistībā ar to, ka maksātspējas neesamības dēļ tā nevar samaksāt naudas sodu.
- 13 Ar pārsūdzēto spriedumu Vispārējā tiesa atcēla apstrīdēto lēmumu, ciktāl Komisija tajā ir konstatējusi, pirmkārt, ka *Trame* ir piedalījies aplūkotā pārkāpuma Eiropas mēroga daļā laikposmā no 1997. gada 4. marta līdz 2000. gada 9. oktobrim, ir uzskatījusi, ka šī dalība laikposmā no 1997. gada 4. marta līdz 2000. gada 28. februārim ir attiekusies uz trīs stieplu vijumiem, un ir konstatējusi *Trame* dalību pret konkurenci vērstās darbībās laikposmā no 2001. gada 30. augusta līdz 2002. gada 10. jūnijam, un, otrkārt, ir piemērojusi *Trame* nesamērīgu naudas sodu, lai to sodītu par dalību vienotajā pārkāpumā laikposmā no 1997. gada 4. marta līdz 2002. gada 19. septembrim.

- 14 Īstenojot savu neierobežoto kompetenci Vispārējā tiesa uzskatīja, ka naudas sods EUR 5 miljonu apmērā ļautu efektīvi sodīt *Trame* par tās prettiesisko rīcību. Tomēr, ņemot vērā Padomes 2002. gada 16. decembra Regulas (EK) Nr. 1/2003 par to konkurences noteikumu īstenošanu, kas noteikti [LESD 101.] un [102.] pantā (OV 2003, L 1, 1. lpp.) 23. panta 2. punktā paredzēto likumisko augšējo robežu 10 % apmērā no kopējā apgrozījuma, Vispārējā tiesa konstatēja, ka *Trame* piemērojamā galīgā naudas soda summa nedrīkst pārsniegt EUR 3,2 miljonus un tādējādi noteica naudas sodu šajā minētajā apmērā.
- 15 Pārējā daļā Vispārējā tiesa prasību noraidīja.
- 16 Pēc Komisijas iesniegta attiecīga pieteikuma Vispārējā tiesa ar 2015. gada 10. novembra rīkojumu *Trafilerie Meridionali/Komisija* (T-422/10 REC, EU:T:2015:857) izdarīja pārsūdzētajā spriedumā labojumus, lai, ņemot vērā apstrīdētajā lēmumā šajā ziņā izklāstītos un minētā sprieduma 20. punktā pārņemtos datus, precīzāk noapaļotu *Trame* piemēroto galīgā naudas soda summu. Vispārējā tiesa tāpat noteica, ka minētā sprieduma 407. un 408. punkts, kā arī tā rezolutīvās daļas 3. punkts ir jāinterpretē tā, ka šī naudas soda summa tiek noteikta EUR 3,249 miljonu apmērā.

Lietas dalībnieku prasījumi

- 17 Ar savu apelācijas sūdzību apelācijas sūdzības iesniedzēja lūdz Tiesu:
- atcelt pārsūdzētā sprieduma daļas, kas attiecas, pirmkārt, uz to, ka ir noraidīts pamats saistībā ar to, ka *Trame* nevar tikt atzīta par vainojamu dalībā Eiropas klubā, kā arī, otrkārt, uz *Trame* piemēroto sankciju, un līdz ar to apmierināt šajā ziņā Vispārējā tiesā izteiktos prasījumus; pakārtoti atcelt minētās daļas un nodot lietu atpakaļ Vispārējai tiesai;
  - atcelt pārsūdzētā sprieduma daļas, kas attiecas, pirmkārt, uz to, ka ir noraidīts pamats saistībā ar *Trame* maksātspējas neesamību, kā arī, otrkārt, uz *Trame* piemēroto sankciju, un līdz ar to apmierināt šajā ziņā Vispārējā tiesā izteiktos prasījumus; pakārtoti atcelt minētās daļas un nodot lietu atpakaļ Vispārējai tiesai;
  - atcelt pārsūdzētā sprieduma daļu par *Trame* piemērotā naudas soda aprēķinu un nolēmuma pieņemšanu lietā; pakārtoti atcelt minēto daļu un nodot lietu atpakaļ Vispārējai tiesai;
  - atcelt pārsūdzēto spriedumu, ciktāl tajā ir noteikts, ka *Trame* pati sedz savus tiesāšanās izdevumus, kas tai radušies pamattiesvedībā pirmajā instancē, un Komisijai ir piespriests atlīdzināt šos tiesāšanās izdevumus vai vismaz to daļu;
  - piespriest Komisijai atlīdzināt tiesāšanās izdevumus, kas radušies šajā tiesvedībā;
  - atzīt, ka Vispārējā tiesa nav izpildījusi savu pienākumu izskatīt lietu, kas ir pamatā pārsūdzētajam spriedumam, saprātīgā termiņā atbilstoši Eiropas Savienības Pamattiesību hartas (turpmāk tekstā – “Harta”) 47. panta otrajai daļai, un
  - veikt jebkādus citus pasākumus, ko Tiesa uzskata par lietderīgiem.
- 18 Komisija lūdz Tiesu:
- noraidīt apelācijas sūdzību un
  - piespriest apelācijas sūdzības iesniedzējai atlīdzināt tiesāšanās izdevumus.

Par apelācijas sūdzību

- 19 Savas apelācijas sūdzības pamatošanai apelācijas sūdzības iesniedzēja izvirza piecus pamatus. Pirmais pamats attiecas uz kļūdu tiesību piemērošanā, ciktāl Vispārējā tiesa ir apelācijas sūdzības iesniedzēju atzinusi par vainojamu dalībā Eiropas klubā. Otrais pamats attiecas uz Vispārējās tiesas pieļautu kļūdu tiesību piemērošanā, izvērtējot jautājumu, vai apelācijas sūdzības iesniedzējai bija jāpiešķir naudas soda samazinājums tās maksātspējas neesamības dēļ. Trešais pamats attiecas uz metodoloģiju, ko Vispārējā tiesa ir izmantojusi, vēlreiz pārbaudot piemēroto naudas sodu. Ceturtais pamats ir par tiesāšanās izdevumiem tiesvedībā pirmajā instancē. Piektais pamats attiecas uz Hartas 47. panta otrās daļas pārkāpumu, jo Vispārējā tiesa neesot pārsūdzēto spriedumu taisījusi saprātīgā termiņā.

Par pirmo pamatu

Lietas dalībnieku argumenti

- 20 Ar savu pirmo pamatu apelācijas sūdzības iesniedzēja atgādina, ka, lai to atzītu par vainojamu aplūkotās aizliegtās vienošanās Eiropas dimensijā laikposmā no 2000. gada 9. oktobra līdz 2002. gada 19. septembrim Vispārējā tiesa, kā izriet no pārsūdzētā sprieduma 128.–132., kā arī 144. un 145. punkta, ir pamatojusies uz diviem apstākļiem, proti, pirmkārt, uz to, ka Itālijas kluba 2000. gada 15. maija sanāksmes gaitā ir ticis norādīts uz Eiropas klubu, un, otrkārt, uz to, ka citā, 2000. gada 9. oktobra Itālijas kluba sanāksmē ir piedalījušies divi uzņēmumi, uz kuriem attiecas vienīgi Eiropas klubs, proti, *Westfälische Drahtindustrie GmbH* un *Nedri Spanstaal BV* (turpmāk tekstā – “*Nedri*”), kā arī viens ražotājs, kas nav interesējies galvenokārt par Itāliju, proti, *DWK Drahtwerk Köln GmbH* un *Saarstahl AG* (turpmāk tekstā – “*DWK*”).
- 21 Galvenokārt apelācijas sūdzības iesniedzēja apgalvo, ka Vispārējā tiesa ir sagrozījusi faktus un piemērojusi acīmredzami kļūdainu pierādījumu interpretāciju, atzīstot, ka *Nedri* ir piedalījusies tikai Eiropas klubā, bet ne Itālijas klubā. Kā izrietot no Tiesai iesniegtajiem dokumentiem, laikā no 2000. gada jūlija līdz septembrim *Nedri* esot paziņojusi par savu nodomu iegūt vajadzīgās atļaujas savu ražojumu tirdzniecībai Itālijā. Tādējādi apelācijas sūdzības iesniedzēja esot [pamatoti] varējusi šo sabiedrību uzskatīt nevis par Eiropas kluba dalībnieci, bet gan par trešo sabiedrību, kura ir ieinteresēta pievienoties Itālijas klubam, ņemot vērā tās gadāmo iesaistīšanos Itālijas tirgū.
- 22 Tāpat Vispārējās tiesas konstatētā saistība starp *DWK* un Eiropas klubu arī esot pierādījumu sagrozīšanas rezultāts. Apelācijas sūdzības iesniedzēja uzsver, ka no apstrīdētā lēmuma 816. punkta izriet, ka *DWK* darbojas valsts teritorijā, ar ko ir izskaidrojams tas, ka Komisija to ir atzinusi par vainojamu visās Itālijas kluba norunās, vismaz attiecībā uz laikposmu starp 1997. gada 24. februāri un 2000. gada 6. novembri. *DWK* klātbūtne 2000. gada 9. oktobra sanāksmē tādējādi esot dabiska.
- 23 Apelācijas sūdzības iesniedzēja apgalvo, ka ar apstākli, ka Itālijas kluba 2000. gada 15. maija sanāksmes gaitā Eiropas klubs ir ticis divas reizes – vienu reizi tieši un otru reizi netieši – minēts diskusijās, kā izriet no pārsūdzētā sprieduma 133.–135. punkta, vien nepietiek, lai pamatotu apelācijas sūdzības iesniedzējas atzišanu par vainojamu dalībā šajā pēdējā minētajā klubā.
- 24 Pakārtoti apelācijas sūdzības iesniedzēja apgalvo, ka divi apstākļi, uz kuriem ir pamatojusies Vispārējā tiesa, atzīstot to par vainojamu aizliegtās vienošanās Eiropas dimensijā, un kuri tika izklāstīti šī sprieduma 20. punktā, labākajā gadījumā ļauj uzskatīt, ka tā zināja par Eiropas kluba pastāvēšanu. Tomēr, kā izriet no 2013. gada 4. jūlija sprieduma Komisija/*Aalberts Industries* u.c. (C-287/11 P, EU:C:2013:445) 63. punkta un 2012. gada 6. decembra sprieduma Komisija/*Verhuizingen Coppens* (C-441/11 P, EU:C:2012:778) 42. punkta, lai uzņēmumu atzītu par vainojamu pārkāpumā, kurā tas nav tieši piedalījies, būtu bijis jāpierāda, pirmkārt, ka tas ir zinājis vai ir varējis, saprātīgi vērtējot, paredzēt citu uzņēmumu rīcību šajā kontekstā un, otrkārt, ka tas ir plānojis pats ar savu rīcību veicināt visu dalībnieku kopīgi izvirzīto mērķu sasniegšanu.

- 25 Apelācijas sūdzības iesniedzēja uzskata, ka apstākļi, uz kuriem ir norādījusi Vispārējā tiesa, nepierāda ne to, ka tā ir zinājusi vai ir varējusi, saprātīgi vērtējot, paredzēt citu Eiropas klubā iesaistīto uzņēmumu rīcību, ne arī to, ka tā ir plānojusi pati ar savu rīcību veicināt šī kluba darbību. Pārsūdzētā sprieduma 144. punktā ietvertais konstatējums, saskaņā ar kuru apelācijas sūdzības iesniedzēja “ir varējusi zināt par Eiropas kluba raksturu un sasniedzamajiem mērķiem”, līdz ar to izrietot no pierādījumu sagrozīšanas.
- 26 Apelācijas sūdzības iesniedzēja apgalvo, ka Vispārējās tiesas interpretācijas kļūdainais raksturs šajā kontekstā ir vēl acīmredzamāks, ņemot vērā, pirmkārt, to, ka tirgi ārpus Itālijas to vispār neesot interesējuši, jo, tā kā tai nav bijis vajadzīgo atļauju, tā savus ražojumus ir tirgojusi tikai un vienīgi Itālijas teritorijā, un, otrkārt, to, ka tās loma, tostarp Itālijas klubā, esot bijusi nenozīmīga.
- 27 Apelācijas sūdzības iesniedzēja uzskata, ka pārsūdzētais spriedums līdz ar to daļā par tai piemēroto sankciju ir kļūdainis.
- 28 Komisija uzskata, ka pirmais pamats ir acīmredzami nepieņemams vai katrā ziņā nepamatots.

Tiesas vērtējums

- 29 Pirmkārt, attiecībā uz apelācijas sūdzības iesniedzējas galvenokārt izvirzītajiem argumentiem, kuri tika izklāstīti šī sprieduma 21.–23. punktā, ir jākonstatē, ka, atsaucoties uz pierādījumu sagrozīšanu, apelācijas sūdzības iesniedzēja faktiski vēlas, lai Tiesa no jauna novērtētu faktus un pierādījumus, kuri tika minēti Vispārējā tiesā un attiecas uz saikni, pirmkārt, starp *Nedri* un Eiropas klubu un, otrkārt, starp *DWK* un šo klubu. Tā kā šādi argumenti apelācijas stadijā nav pieņemami, tie ir jānoraida.
- 30 Otrkārt, runājot par apelācijas sūdzības iesniedzējas pakārtoti izvirzīto argumentāciju, kura tika izklāstīta šī sprieduma 24.–26. punktā, uzmanība ir jāvērs uz to, ka apelācijas sūdzības iesniedzēja ar šo argumentāciju neapstrīd interpretāciju, ko Vispārējā tiesa ir aizguvusi no šī sprieduma 24. punktā minētās judikatūras, bet gan to, kā šī tiesa to ir piemērojusi situācijai šajā lietā.
- 31 Faktiski pārsūdzētā sprieduma 92. punktā Vispārējā tiesa ir pareizi atgādinājusi Tiesas judikatūru, saskaņā ar kuru uzņēmums, kas vienotā un saliktā pārkāpumā ir piedalījies ar tādu savu rīcību, uz kuru ir bijuši attiecināmi nolīguma vai saskaņotu darbību ar mērķi, kas ir vērsti pret konkurenci, jēdzieni LESD 101. panta 1. punkta izpratnē un kura ir bijusi vēsta uz to, lai veicinātu pārkāpuma īstenošanu kopumā, līdz ar to var būt atbildīgs arī par citu uzņēmumu šī paša pārkāpuma ietvaros īstenotu rīcību visā tā dalības minētajā pārkāpumā laikposmā, ja ir ticis pierādīts, ka minētais uzņēmums ir plānojis pats ar savu rīcību veicināt visu dalībnieku kopīgi izvirzīto mērķu sasniegšanu un ka tas ir zinājis par citu uzņēmumu iecerēto vai īstenoto pārkāpjošo rīcību šo pašu mērķu sasniegšanai, vai ka tas ir varējis, saprātīgi vērtējot, to paredzēt un ir bijis gatavs uzņemties ar to saistīto risku (spriedums, 2012. gada 6. decembris, Komisija/*Verhuizingen Coppens*, C-441/11 P, EU:C:2012:778, 42. punkts).
- 32 Pēc tam, kā izriet no pārsūdzētā sprieduma 108.–141. punkta, Vispārējā tiesa ir vispirms detalizēti izskatījusi tai norādītos apstākļus saistībā ar apelācijas sūdzības iesniedzējas dalību aplūkotajā vienotajā pārkāpumā un tad, tostarp minētā sprieduma 144. un 145. punktā, konstatējusi, ka, ņemot vērā šos apstākļus, Komisija ir pamatoti uzskatījusi, ka, sākot no 2000. gada 9. oktobra, *Trame* “ar savu pašas rīcību ir vēlējusies dot ieguldījumu kopējiem mērķiem, kādi ir bijuši visiem aizliegtās vienošanās dalībniekiem, [...] un ka tā ir zinājusi par citu uzņēmumu iecerētajām vai veiktajām pārkāpjošajām darbībām, īstenojot šos pašus mērķus, vai ka tā ir varējusi tās saprātīgi paredzēt un bija gatava uzņemties ar tām saistīto risku”.

- 33 Ir jākonstatē, ka, apstrīdot to, kādu nozīmi Vispārējā tiesa ir piešķirusi minētajiem pierādījumiem, lai atspēkotu secinājumus, kurus pēdējā minētā tiesa attiecībā uz tiem ir izdarījusi, apelācijas sūdzības iesniedzējas argumentācija jau atkal izraisa to, ka Tiesai tiek lūgts veikt faktisko apstākļu un pierādījumu citādu interpretāciju nekā tā, ko Vispārējā tiesa ir sniegusi, īstenojot suverēnu faktu vērtējumu.
- 34 No tā izriet, ka pirmais pamats ir pilnībā nepieņemams un līdz ar to ir jānoraida.

Par otro pamatu

Lietas dalībnieku argumenti

- 35 Ar savu otro pamatu apelācijas sūdzības iesniedzēja apgalvo, ka Vispārējā tiesa ir pieļāvusi kļūdu tiesību piemērošanā, neizskaidrojot iemeslus, kāpēc ir ticis noraidīts pirmajā instancē izvirzītais pamats par to, ka Komisija novērtējumā attiecībā uz naudas soda samazinājumu maksātspējas dēļ nav ievērojusi vienlīdzīgas attieksmes principu.
- 36 Apelācijas sūdzības iesniedzēja atgādina, ka tā Vispārējā tiesā izvirzīja pamatu, kas attiecās uz to, ka Komisija, piešķirot *CB*, kā arī *Itas* naudas soda samazinājumu un atsakoties šādu samazinājumu piešķirt apelācijas sūdzības iesniedzējai, lai gan tās finanšu stāvoklis bija krietni sliktāks nekā *CB* un *Itas* finanšu stāvoklis, nebija ievērojusi vienlīdzīgas attieksmes principu. Proti, kaut gan Vispārējai tiesai šajā ziņā ir tikuši norādīti specifiski argumenti, tā pārsūdzētā sprieduma 391. un 392. punktā ir vienīgi norādījusi, ka Komisija, lai noteiktu, vai ir vai nav izpildīti maksātspējas neesamības kritērija piemērošanai vajadzīgie nosacījumi, ir ņēmusi vērā katra uzņēmuma finanšu stāvokli, nevis to dalības pārkāpumā nosacījumus. Vispārējā tiesa vispār neesot analizējusi apjomīgo un precīzo ar finansēm un īpašumiem saistīto informāciju, ko tiesvedības laikā ir norādījusi apelācijas sūdzības iesniedzēja.
- 37 Tas, ka Vispārējā tiesa minēto apelācijas sūdzības iesniedzējas argumentāciju nav pieminējusi, izriet arī no pārsūdzētā sprieduma 353. punkta, kurā Vispārējā tiesa esot sniegusi kļūdainu un daļēju šajā ziņā prasības pieteikumā pirmajā instancē izklāstītā argumenta kopsavilkumu.
- 38 Apelācijas sūdzības iesniedzēja piebilst, ka pārsūdzētais spriedums līdz ar to ir kļūdainš arī, runājot par tai piemēroto sankciju.
- 39 Komisija uzskata, ka otrais pamats nav pamatots.

Tiesas vērtējums

- 40 Ciktāl apelācijas sūdzības iesniedzēja saistībā ar šo pamatu norādītajā argumentācijā Vispārējai tiesai pārmet pienākuma norādīt pamatojumu neizpildi, jo tā pārsūdzētā sprieduma 391. un 392. punktā nav juridiski pietiekami atbildējusi uz pirmajā instancē izvirzītā pamata pamatošanai norādītajiem argumentiem, kuri attiecas uz vienlīdzīgas attieksmes principa neievērošanu, ir jāatgādina, ka LESD 296. pantā paredzētais pienākums norādīt pamatojumu ir būtiska formas prasība, kas ir jānošķir no jautājuma par pamatojuma pamatotību, jo tas attiecas uz apstrīdētā tiesību akta likumību pēc būtības (spriedums, 2011. gada 29. septembris, *Elf Aquitaine/Komisija*, C-521/09 P, EU:C:2011:620, 146. punkts un tajā minētā judikatūra).
- 41 Saskaņā ar Tiesas pastāvīgo judikatūru Vispārējai tiesai saskaņā ar Eiropas Savienības Tiesas statūtu 36. pantu un 53. panta pirmo daļu noteiktais pienākums norādīt sprieduma pamatojumu nav saistīts ar prasību, lai tā sniegtu izklāstu, kurā būtu izsmeloši un viens pēc otra iztīrāti lietas dalībnieku minētie argumenti. Tādējādi pamatojums var būt netiešs, ar nosacījumu, ka tas ļauj ieinteresētajām personām

uzzināt motīvus, uz kuriem Vispārējā tiesa pamatojas, un Tiesai gūt pietiekamu informāciju, lai veiktu savu pārbaudi apelācijas tiesvedībā (spriedums, 2016. gada 8. marts, Grieķija/Komisija, C-431/14 P, EU:C:2016:145, 38. punkts).

- 42 Šajā lietā ir jākonstatē, ka pārsūdzētā sprieduma 391. un 392. punktā ietvertais pamatojums ļauj ieinteresētajām personām, un, konkrēti, apelācijas sūdzības iesniedzējai uzzināt motīvus, uz kuriem ir pamatojusies Vispārējā tiesa, un Tiesai gūt pietiekamu informāciju, lai veiktu savu pārbaudi šajā apelācijas tiesvedībā.
- 43 Ciktāl apelācijas sūdzības iesniedzēja Vispārējai tiesai pārmet, ka tā, neņemot vērā visus nozīmīgos apstākļus, ir pieļāvusi kļūdu tiesību piemērošanā, ir jānorāda, ka, pat pieņemot, ka *Trame* pirmajā instancē ir norādījusi šī sprieduma 35. un 36. punktā aprakstīto argumentāciju un ka šī argumentācija pārsūdzētā sprieduma 353. punktā ir tikusi izklāstīta tikai daļēji, apelācijas sūdzības iesniedzējas argumentācija tā vai citādi ir izrādījusies nepamatota.
- 44 Faktiski pietika ar to, ka Vispārējā tiesa, pārsūdzētā sprieduma 355.–390. punktā izklāstījusi iemeslus, kuru dēļ tā uzskata, ka apelācijas sūdzības iesniedzēja var samaksāt tai piemēroto naudas sodu, uz tai iesniegto iebildumu attiecībā uz vienlīdzīgas attieksmes principa neievērošanu pārsūdzētā sprieduma 391. punktā atbildēja ar konstatējumu, ka *CB* un *Itas* situācija finanšu ziņā ir atšķirīga un ka “ņemot vērā šīs atšķirības, nevis šo uzņēmumu dalības pārkāpumā kārtību, Komisija ir uzskatījusi, ka ir piemēroti daļēji samazināt attiecīgā aprēķinātā naudas soda apmēru, lai ņemtu vērā katra no šiem uzņēmumiem maksātnespēju”.
- 45 Tādējādi šajā vērtējumā, pirmkārt, nav kļūdas tiesību piemērošanā un, otrkārt, tas neliecina, ka būtu pieļauta jebkāda kļūda, kuru varētu būt izraisījis kāds apstāklis, ko Vispārējā tiesa nebūtu ņēmusi vērā.
- 46 Otrais pamats tādējādi ir nepamatots un ir jānoraida.

Par trešo pamatu

Lietas dalībnieku argumenti

- 47 Ar savu trešo pamatu apelācijas sūdzības iesniedzēja apgalvo, ka pārsūdzētais spriedums nav pamatots daļā, kas attiecas uz naudas soda aprēķinu. Konkrēti, no minētā sprieduma formulējuma neesot iespējams izsecināt, kuru aprēķina metodi Vispārējā tiesa, nosakot šī naudas soda apmēru, ir izmantojusi. Ņemot vērā minētā sprieduma 398. punktā ietvertos konstatējumus, tomēr saprātīgi vērtējot, esot jāuzskata, ka minētā metode nav tā, ko ir izmantojusi pati Komisija.
- 48 Pienācīga skaidrojuma neesamība it īpaši attiecībā uz to, kāds “svars” ir ticis piešķirts katram nozīmīgajam faktiskajam apstāklim, neļaujot apelācijas sūdzības iesniedzējai salīdzināt, pirmkārt, naudas soda aprēķinus, kurus ir veikusi Komisija attiecībā uz citiem uzņēmumiem apstrīdētā lēmuma adresātiem, kas nebija iesnieguši prasību Vispārējā tiesā vai kas šādu prasību bija iesnieguši, bet kuru argumentus saistībā ar naudas sodu pēdējā minētā noraidīja, un, otrkārt, naudas soda aprēķinus, ko ir veikusi pati Vispārējā tiesa, kad citu uzņēmumu šī lēmuma adresātu argumenti, kas ir analogiski tiem, kurus bija sniegusi apelācijas sūdzības iesniedzēja, tika apmierināti, izraisot naudas soda pārskatīšanu. Pienākumam norādīt pamatojumu esot īpaša nozīme gadījumā, kad saistībā ar vienu un to pašu pārkāpumu tiek sodīti daudzi uzņēmumi.
- 49 Pamatojoties tostarp uz judikatūru, kas izriet no 2000. gada 16. novembra sprieduma *Weig*/Komisija (C-280/98 P, EU:C:2000:627, 52.–68. punkts), un 2000. gada 16. novembra sprieduma *Sarrió*/Komisija (C-291/98 P, EU:C:2000:631, 91.–100. punkts), apelācijas sūdzības iesniedzēja apgalvo, ka ir daudz precedentu, kuros Tiesa ir uzskatījusi, ka tai ir jāatceļ Vispārējās tiesas spriedums, jo tā, pārskatot naudas sodu, ir izmantojusi aprēķina metodoloģiju, kas atšķiras no tās, ko ir izmantojusi Komisija vai

pati Vispārējā tiesa attiecībā uz citiem konkrētajā pārkāpumā iesaistītajiem uzņēmumiem. Lai gan Tiesa, tostarp sava 2014. gada 10. jūlija sprieduma *Telefónica* un *Telefónica de España*/Komisija (C-295/12 P, EU:C:2014:2062) 181. punktā, jau ir konstatējusi, ka Komisijai nav pienākuma norādīt skaitliskos datus saistībā ar naudas soda aprēķināšanas veidu, tā tomēr esot uzsvērusi, ka ir vismaz “vēlami” norādīt sankcijas apmēra noteikšanas mehānismu.

- 50 Ar pārsūdzētā sprieduma 399. punktā ietvertu īso un kodolīgo atsauci uz kritērijiem saistībā ar pārkāpuma smagumu un ilgumu, kā arī sodu individualizācijas principu nepietiekot, lai šo nepilnību novērstu, ievērojot it īpaši šīs lietas gadījuma sarežģītību un vērā ņemamo faktoru skaitu.
- 51 Komisija apgalvo, ka trešais pamats nav pamatots.

Tiesas vērtējums

- 52 Ņemot vērā šī sprieduma 40. un 41. punktā atgādināto judikatūru, ir jākonstatē, ka pārsūdzētais spriedums atbilst pamatojuma norādīšanas prasībām, kuras Vispārējai tiesai ir pienākums ievērot, jo pēdējā minētā šī pēdējā minētā sprieduma 401.–407. punktā ir sniegusi detalizētu to faktoru izklāstu, kurus tā ir ņēmusi vērā savā nolēmumā par naudas soda apmēra noteikšanu (šajā ziņā skat. spriedumu, 2012. gada 22. novembris, *E.ON Energie*/Komisija, C-89/11 P, EU:C:2012:738, 133. punkts).
- 53 Konkrēti, Vispārējā tiesa pārsūdzētā sprieduma 398.–408. punktā, īstenojot savu neierobežoto kompetenci, ir noteikusi *Trame* piemērojamā naudas soda apmēru, ņemot vērā tās dalību vienotajā pārkāpumā. Minētā sprieduma 401.–405. punktā Vispārējā tiesa ir izklāstījusi apelācijas sūdzības iesniedzējas situācijai raksturīgos apstākļus, kurus tā ir uzskatījusi par nozīmīgiem, it īpaši tās dalības šajā pārkāpumā smagumu un ilgumu. No minētā sprieduma 406. punkta izriet, ka šī naudas soda apmēra noteikšanas gaitā Vispārējā tiesa ir ņēmusi vērā arī vajadzību nodrošināt šī soda pietiekami preventīvu iedarbību, kā arī samērīguma principu.
- 54 Arī no pārsūdzētā sprieduma 398.–406. panta izriet, ka Vispārējā tiesa nav uzskatījusi, ka tai būtu saistoši ne Komisijas aprēķini, ne tās pamatnostādnes, bet gan ka tā ir veikusi pati savu naudas soda apmēra novērtējumu, ņemot vērā visus lietas apstākļus.
- 55 Šajos apstākļos apelācijas sūdzības iesniedzēja nevar Vispārējai tiesai pārņemt nepietiekamu pamatojumu tāpēc, ka tā nebūtu konkretizējusi tās izmantoto aprēķina metodi, ne arī tāpēc, ka tā nebūtu precizējusi to, kāds “svars” ir ticis piešķirts katram nozīmīgajam faktiskajam apstāklim, ko tā šajā ziņā ir ņēmusi vērā.
- 56 Proti, ir jāatgādina, ka tikai tad, ja Tiesa uzskatītu, ka sankcijas apmērs ir ne vien neatbilstošs, bet arī tik pārmērīgs, ka ir nesamērīgs, būtu jākonstatē, ka Vispārējā tiesa ir pieļāvusi kļūdu tiesību piemērošanā, nosakot neatbilstošu naudas soda apmēru (skat. spriedumu, 2014. gada 10. jūlijs, *Telefónica* un *Telefónica de España*/Komisija, C-295/12 P, EU:C:2014:2062, 205. punkts, kā arī tajā minētā judikatūra).
- 57 Tomēr pamatojums, ko Vispārējā tiesa ir norādījusi savā naudas soda apmēra novērtējumā šajā lietā, ļāva apelācijas sūdzības iesniedzējai Tiesā atsaukties uz iespējamu nesamērīgumu šī sprieduma iepriekšējā punktā atgādinātās judikatūras izpratnē un Tiesai īstenot savu pārbaudi.
- 58 Ņemot vērā iepriekš minētos apsvērumus, trešais pamats ir jānoraida kā nepamatots.

Par ceturto pamatu

Lietas dalībnieku argumenti

- 59 Apelācijas sūdzības iesniedzēja apgalvo, ka kļūdas tiesību piemērošanā, ko Vispārējā tiesa esot pieļāvusi un kas tika kritizētas divos pirmajos apelācijas sūdzības pamatos, esot ietekmējušas secinājumu, kuru Vispārējā tiesa ir izdarījusi pārsūdzētā sprieduma 411. un 412. punktā un saskaņā ar kuru katram lietas dalībniekam ir pašam jāsedz savi tiesāšanās izdevumi.
- 60 Komisija uzskata, ka nav pamata grozīt pārsūdzēto spriedumu šajā punktā, jo ne pirmais, ne otrais apelācijas sūdzības pamats nav jāapmierina.

Tiesas vērtējums

- 61 Tā kā šis pamats ir atkarīgs no tā, vai tiek apmierināts pirmais un otrais apelācijas sūdzības pamats vai viens no tiem un tā kā šie abi pamati ir noraidīti, šis pamats ir jānoraida.

Par piekto pamatu

Pušu argumenti

- 62 Pamatojoties uz judikatūru, kas izriet no 2014. gada 12. novembra sprieduma *Guardian Industries un Guardian Europe/Komisija* (C-580/12 P, EU:C:2014:2363), apelācijas sūdzības iesniedzēja apgalvo, ka tad, ja ir acīmredzams, ka Vispārējā tiesa pietiekami būtiski nav pildījusi tai saskaņā ar Hartas 47. panta otrajā daļā noteikto pienākumu izskatīt tai iesniegto lietu saprātīgā termiņā, Tiesa var izskatīt un izlemt prasību atlīdzināt kaitējumu.
- 63 Apelācijas sūdzības iesniedzēja uzskata, ka šajā lietā šie nosacījumi ir izpildīti. Konkrēti, starp prasības celšanas datumu, 2010. gada 15. septembri, un pārsūdzētā sprieduma paziņošanas datumu, 2015. gada 23. jūliju, bija pagājuši gandrīz pieci gadi, tostarp vairāk nekā divus gadus ilgs bezdarbības laikposms starp datumu, kad Komisija iesniedza savu atbildes rakstu uz repliku, un datumu, kurā Vispārējā tiesa lietas dalībniekiem paziņoja par procesa organizatoriskajiem pasākumiem. Apelācijas sūdzības iesniedzēja uzskata, ka minētais laikposms ir pārmērīgi ilgs un nepamatots.
- 64 Komisija apgalvo, ka piektais pamats ir acīmredzami nepieņemams, jo, lūdzot Tiesai konstatēt, ka Vispārējā tiesa nav izpildījusi no Hartas 47. panta otrās daļas izrietošo pienākumu, apelācijas sūdzības iesniedzēja nelūdz atcelt pārsūdzēto spriedumu. Lai gan Tiesa reizumis dažos spriedumos *obiter dictum* veidā ir konstatējusi, ka tiesvedība Vispārējā tiesā ir bijusi pārmērīgi ilga, uz šo konstatējumu pamata neesot veikti patstāvīgi konstatējumi, kas būtu ietverti šo spriedumu rezolutīvajās daļās. Turklāt situācija šajā lietā esot atšķirīga, ņemot vērā, ka apelācijas sūdzības iesniedzēja, pamatojot šādu lūgumu veikt patstāvīgu konstatējumu, ir izteikusi specifisku prasījumu un izvirzījusi arī specifisku prasības pamatu.

Tiesas vērtējums

- 65 Ciktāl apelācijas sūdzības iesniedzēja Tiesai lūdz izskatīt un izlemt tās prasību atlīdzināt zaudējumus, kas tai ir nodarīti Vispārējās tiesas šķietami izdarītā Hartas 47. panta otrās daļas pārkāpuma dēļ, ir jāatgādina, ka sankcija par to, ka Eiropas Savienības tiesa nav pildījusi savu no šīs tiesību normas izrietošo pienākumu izskatīt tai iesniegtās lietas saprātīgā termiņā, ir prasības par zaudējumu atlīdzību celšana Vispārējā tiesā, jo tas ir efektīvs tiesību aizsardzības līdzeklis. Tādējādi prasība, ar ko tiek lūgts atlīdzināt kaitējumu, kurš ir ticis nodarīts, Vispārējai tiesai neievērojot saprātīgu lietas izskatīšanas

termiņu, nevar tikt celta tieši Tiesā saistībā ar apelācijas sūdzību, bet gan ir jāceļ pašā Vispārējā tiesā (spriedumi, 2013. gada 26. novembris, *Gascogne Sack Deutschland*/Komisija, EU:C:2013:768, 89. un 90. punkts; 2013. gada 26. novembris, *Groupe Gascogne*/Komisija, C-58/12 P, EU:C:2013:770, 83. un 84. punkts, kā arī 2014. gada 10. jūlijs, *Telefónica* un *Telefónica de España*/Komisija, C-295/12 P, EU:C:2014:2062, 66. punkts).

- 66 Vispārējai tiesai, kurai atbilstoši LESD 256. panta 1. punktam ir attiecīgā kompetence un kurā ir celta prasība par zaudējumu atlīdzību, ir par šādu prasību jālemj citā iztiesāšanas sastāvā, kas ir atšķirīgs no tā, kurā tika izskatīta un izlemta lieta, kas bija pamatā tiesvedībai, kuras ilgums tiek kritizēts (spriedumi, 2013. gada 26. novembris, *Groupe Gascogne*/Komisija, C-58/12 P, EU:C:2013:770, 90. punkts, un 2014. gada 10. jūlijs, *Telefónica* un *Telefónica de España*/Komisija, C-295/12 P, EU:C:2014:2062, 67. punkts).
- 67 Tomēr, ja ir acīmredzams, ka Vispārējā tiesa pietiekami būtiski nav pildījusi savu pienākumu izskatīt lietu saprātīgā termiņā, un nav vajadzības pēc tā, lai lietas dalībnieki šajā ziņā iesniegtu papildu pierādījumus, Tiesa var to konstatēt (spriedums, 2016. gada 9. jūnijs, *Repsol Lubricantes y Especialidades* u.c./Komisija, C-617/13 P, EU:C:2016:416, 100. punkts un tajā minētā judikatūra).
- 68 Tomēr šajā gadījumā tā nav. Proti, šajā lietā būtu vajadzība pēc tā, lai lietas dalībnieki iesniegtu papildu pierādījumus, ļaujot Tiesai lemt par to, vai tiesvedības Vispārējā tiesā ilgums ir bijis nesaprātīgs.
- 69 Ņemot vērā iepriekš minēto, piektais pamats ir jānoraida.
- 70 No visiem iepriekš minētajiem apsvērumiem izriet, ka apelācijas sūdzība ir jānoraida pilnībā.

Par tiesāšanās izdevumiem

- 71 Atbilstoši Tiesas Reglamenta 184. panta 2. punktam, ja apelācijas sūdzība nav pamatota, Tiesa lemj par tiesāšanās izdevumiem.
- 72 Atbilstoši Reglamenta 138. panta 1. punktam, kas piemērojams apelācijas tiesvedībā, pamatojoties uz Reglamenta 184. panta 1. punktu, ir noteikts, ka lietas dalībniekam, kuram spriedums ir nelabvēlīgs, piespriež atlīdzināt tiesāšanās izdevumus, ja to ir prasījis lietas dalībnieks, kuram spriedums ir labvēlīgs. Tā kā Komisija ir prasījusi piespriezt apelācijas sūdzības iesniedzējai atlīdzināt tiesāšanās izdevumus un tā kā spriedums pēdējai minētajai ir nelabvēlīgs, tai ir jāpiespriež atlīdzināt tiesāšanās izdevumus.

Ar šādu pamatojumu Tiesa (sestā palāta) nospriež:

- 1) **apelācijas sūdzību noraidīt;**
- 2) **Trafilerie Meridionali SpA atlīdzina tiesāšanās izdevumus.**

[Paraksti]